

ΤΡΥΓΟΣ

(Σκίτσο του κ. Γ. Γρηγόρη)

ΤΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

Ο ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ ΤΗΣ ΒΡΕΣΤΗΣ

(Άληθινή Ίστορία)

Της 15 Μαΐου του 1850, ο αντιναύαρχος διοικητής του ναυτικού Τομέως της Βρέστης, διάταξε να γίνουν μερικές επισκευές στη λιθόκλιτη αποθήρα του πολιτικού ναυστάθμου.

Για τη σκληρή αυτή δουλειά, μεταφέρθηκαν εκεί, στην άπομη άκρη του λιμανιού, αρκετοί θαραυποίται κατάδικοι των κατέρρων της πόλεως. Καταδικασμένοι όλοι για φόρους ή ληστείες σε ισόθια καταναγκαστικά έργα, επικίνδυνοι και με διεφθαρμένη απ' το έγκλημα κι' απ' τα άγρια πάθη ψυχή, ήταν απαραίτητο να φρουρούνται άγρυπνα από ένόπλους και μαστιγοφόρους φυλάκας.

Ένας απ' αυτούς τους καταδικούς, Ισοθήτης για φόνο και διπλή ληστεία, ο Ζάν Μπετούν, ήταν ο επικινδυνότερος απ' όλους. Γιγάντειος, ήρακλειού ρώμης και κτηνώδους συμπεριφοράς μέσα στο κατέργο, ήταν το φόβητρο κι' ο εφιάλτης των άλλων συγκαταδικών του. Έφτά χρόνια τώρα που ήταν κλεισμένος μαζί τους, είχε καταστήσει σωστός θραχνάς γι' αυτούς, κι' όλοι έτρεμαν το θλαυρό του θέλημα, τη σκοτεινή ψυχή του και τις σιδερένιες γροθιές του!...

Η τραχεία δουλειά εκεί στην αποθήρα κρατούσε συνέχεια από 20 ημέρες. Οι κατάδικοι κουβαλούσαν στους γερούς τον ώμο τους πελώριους ογκολίθους, τους έβριχναν στα σημεία που τους έδειχναν οι μηχανικοί, και διαρκώς επαναλάμβαναν την ίδια άγγαρεία Ισαμε το θράδυ, κάτω απ' τις θλαστήμιες και τις καμτσικιές των φυλάκων τους.

Την πιο θραεία δουλειά την έκανε φυσικά ο Μπετούν, γιατί τον είχαν στο μάτι όλοι οι φυλάκες για την κτηνωδία και την αγριότητα του. Δεν τον άφιναν ούτε στιγμή ν' ανασάνη, ούτε τον άφθονο ιδρώτα του μύχου, που τον έλουζε, να ακουσίση, κι' αν κοινοτεκτόταν ένα λεπτό, ή καμτσικιές τότε δργωναν άσπλαχνα τη μελανή του ράχη!

Παράξενο όμως... Ένω στην άρχη, το άνήμερο αυτό ανθρώπινο θηριο άγανακτούσε κι' άφριζε από άνισαχη λύσσα, σε κάθε κακομεταχειρισμό του απ' τους φυλάκας, άργότερα ήμερψε έσφιχνε. Και θα ήταν μυστήριο για όλους αυτή ή άπίστευτη άλλαγή του, αν κάποιος δεν τσάκνε το θέλημα του ένα πρωί, να ανα καρφωμένο σ' ένα λευκό σπιτάκι εκεί στην άκρογαλιά: 'Ο Μπετούν καμάρανε, εκείνο το πρωί, μία γλυκειά νεαρή κοπέλλα, κόρη ενός πτωχού ψαρά ή της Βρέστης!...

Αυτό ήταν. 'Ο ένος, ή άγια άγάπη, αναπάντητα φυτρωμένη στη σκοτεινή ψυχή του, άργισε να τη φωτίζη τόσο και να την θερμαίση με την οράνια άκτινοβολία της! Από μέρες ο Μπετούν την παρακολουθούσε, την λατρευό τον Λουίζα, να μπανονοχαινη στο σπιτάκι της, να ντυνη τά μικρότερα αδελφάκια της, να τραγουδεί ή πρόχαρα, να βοηθή ή γρηά μητέρα της στις δουλειές και να έτοιμάζη την ψαροπούλα του πατέρα της, κάθε φορά

που θ' άνοιγόταν εκείνος στο λιμάνι για να ρίξη τά δίχτυα του. Καί!...

Και μία ήμέρα μάλιστα, που έτυχε ο Μπετούν να θρεθή κοντά στο σπιτάκι της κόρης, κουβαλώντας έναν τεράστιο ογκολίθο, λές κι' ήταν πούπουλο, τσάκνε την άθωα γιατί της κοπέλλας να ανα προσηλωμένη με θαυμασμό στο ήράκλειο κορμί του!

—Άχ!... στέναζε από τότε συχνά ο θαραυποίται. "Άτιμο κατέργο... "Άτιμες άλυσίδες... "Άν μ' άφιναν ελεύθερο, θα ήμουν εύτυχισμένος με μία έντιμη δουλειά και πλάι στην άμορφη αυτή παιδούλα!...

Αυτό ήταν σαν ζύπνημα άπότομο της ναρκωμένης απ' το έγκλημα ψυχής του. 'Η τύψεις κι' ή μεταμέλεια δεν άργησαν να φτάσουν, μα μαζί μ' εκείνες τον έπιασε και μία άσθετη δίψα για την έλευθερία. "Άγ, να μπορούσε να δραπέτευσει!... Θα γινόταν ένας τίμιος άνθρωπος, ένα καινούργιο γερό μέλος της κοινωνίας, και θα ζούσε με τον ιδρώτα του πιά, έξαγοράζοντας το σκοτεινό του παρελθόν μ' ένα φίλεργο κι' άμειμπο μέλλον!...

Τις παραμονές που θα τελείωνε ή επισκευή της αποθήρας, θλαπόντας ο Μπετούν ότι ζύγαινε έπίτελους ή στιγμή να έσνακλειστή για πάντα στο άπεισο κελλί του κατέρου, άποφάσισε να παίξη τη ζωή του. Κι' ένα θράδυ, ξεφεύγοντας την προσοχή των φυλάκων—που άργισαν να ανα μαλακό μαζί του, θλαπόντας την φιλοπονία του και το ήμερώμα του—τσάκνε με μία θραεία πέταρα τον σιδερένιο κρίχο της άλυσίδας του ποδιού του και τώθαλε στα πόδια.

Σφυρίγματα, πυροβολισμοί και τρεγάματα των φυλάκων έπακολούθησαν. Μα μέσα στο σκοτάδι της νύχτας πιά ο Μπετούν, με δεκαπλάσια τη γρηγοράδα και την δραστηριότητα του απ' την λαγάρτα του λυτρωμού, κατέφερε ν' άπομακρυνθή και να γίνη άφαντος.

Μά ήταν και πονηρός σαν άλεπού ο Μπετούν. "Άφρη λοιπόν τις άναστατωμένες απ' την δραπέτευση του άρχες να τον κυνηγούν με πολυάριθμα άποσπάσματα μακρού στα χωράφια και με στολιόκους από θάρκες πολεμικές έξω στ' άνοιχτά της θάλασσας, ενώ αυτός, άφου έκανε πάμπολλους γύρους έδω κι' έκει, μέσα στο προστατευτικό σκοτάδι της νύχτας, έξαγυρίσθε ύστερα απόπο στο ίδιο σημείο της δραπέτευσάς του και χώθηκε στο άμπαρι μιάς παρατεταμένης μισοσάπιας μασούας: Ποιός θα σκεπτόταν να τον αναζητήση εκεί μέσα!...

Δύο μερόνυχτα καθόταν λαγιασμένος κι' άκίνητος εκεί ο δραπέτης. 'Η δίψα τον φλόγιζε κι' ή πείνα τον κατατρυνούσε. "Άπειρα πονίτικα τον δάγκαναν στις γυμνές του άρκες, μέσα στο πηχτό έκεινο σκοτάδι ή στο μισόβαμπο της ήμέρας, μα έπρεπε

